

Değerli anne babalar..

Dil ile toplumumuzun kültürünü, bilgi birikimini bir sonraki kuşağa aktarırız. Aynı zamanda dilin günlük yaşamımız için vazgeçilmez olduğunu söyleyebiliriz.

İnsanlar bir arada yaşadıkları her yerde birbirleriyle anlaşmak için dili kullanırlar.. Bize bu kadar faydalı olan dili kullanırken güçlük yaşamamalıyız. Dil kısa sürede kazanılan ve gelişen bir beceri olmadığından çocuklarımızın dil gelişimini takip etmemiz gerekiyor. Çocuklardaki dil gelişimi kişiden kişiye farklılık gösterir. Dil gelişimi ile ilgili genellemeler yapılması mümkün olsa da, bu genellemeler her çocuk için doğru değildir.

Çocuklar arasında dil gelişimi yönünden büyük farklılıklar vardır. Bu nedenle, bir çocuğun dil bozukluğu hakkında konuşurken çok dikkatli olunmalıdır. Çünkü, çocuğun dil gelişimi dönemlere tamamen uymayabilir. Bu dönemlerden farklı gelişim gösteren bir çocuk ile ilgili olarak aşırı heyecanlanmak da bir hata olabilir. Ayrıca, çocuğun normal gelişim sırasında farklılık gösterdiği durumlar da dikkate alınmalı ve izlenmelidir. Bu gelişim sırasında en çok takip etmemiz gereken çocukların (konuşması) sözel dilidir.

Birçok aile, çocukların nasıl ve ne zaman konuşması gerektiğini bilmekte güçlük

çekerek. Bebekler, doğuştan dil ve konuşma yeteneğiyle doğarlar; ancak yönlendirme çok önemlidir. Araştırmalar, çocuğun nasıl ve ne zaman konuşmayı öğrendiği konusunda, ailesinin desteğinin önemli olduğunu göstermektedir.

Her çocuğun konuşma becerisi kapasitesinin farklı olduğunu unutmamak gerekir. Burada önemli olan, çocuğun dil gelişiminde tutarlı bir süreç göstermesidir. Ailelerin, çocuklarının dil gelişimlerini desteklemek ve iletişim kurabilmek amacıyla, her gelişim döneminde yapabilecekleri farklıdır.

Bebeğinizde/çocuğunuzda olası “Dil ve Konuşma Bozukluğu” dan şüpheleniyorsanız en yakın sağlık kuruluşuna veya Rehberlik ve Araştırma Merkezine başvurmanız size fayda sağlayacaktır.

Günümüzde konuşma bozukluklarının teşhis ve tedavisinde pek çok yöntem başarı ile uygulanmaktadır.

Bu Teşhislerde;

1. Gecikmiş Konuşma: Çocuğun konuşmasının yaş seviyesinden geri olmasıdır. Gecikmiş konuşma zihinsel gerilik, sosyal yetersizlik, duygusal ve fiziksel problemler, işitme kayıpları ve konuşmaya teşvik etmede geri kalınmasından kaynaklanabilir. Örneğin; çocuğumuz 4 yaşında basit hikâyeler anlatması

gerekirken sadece basit birkaç kelime (anne-baba) kullanıyor olması.

2. Ses Bozukluğu: Sesin aşırı ya da yanlış kullanım sonucunda ses ile ilgili problemler ortaya çıkar. Ses bozuklukları ameliyat ya da tıbbi müdahale gerektirebilir. Ses bozukluğuna neden olan pek çok hastalık (ses tellerindeki hastalıklar, solunum yollarındaki hastalıklar gibi) vardır. Sık görülen belirtiler arasında, seste kısıklık, boğazda kuruluk hissi, boğazda yanma, tıkanma, sık öksürme, gün içerisinde seste değişimler sayılabilir. Bu rahatsızlıklar görüldüğünde en kısa sürede Kulak Burun Boğaz hekimine gidilmelidir.

3. Artikülasyon Bozukluğu: Belirli konuşma seslerini telaffuz etmede ve kullanılan dilin kurallarına uygun söylenilmesindeki güçlüklerdir. Bir ya da birkaç sesin çıkarılmasındaki problemler kelimelerin anlaşılmasını etkileyebilir. Telaffuzun, konuşmanın anlaşılmasına katkısı çok fazladır, Kısa cümleler halinde konuşurlar. Örneğin; hayvan -ayvan, arı -ayı, eşek - eşsek, ekmek - emme gibi kullanılması.

4. Kekemelik: Konuşmanın akışında, ritminde veya akıcılığında bir bozukluk olması durumudur. Kekemelikte konuşmadaki ritim bozukluğunun yanında, ayrıca kaslarda aşırı kasılma, yüzde, ellerde ve ayaklarda tikler

görülebılır. Konuşmada tekrarlamalar, uzatmalar ve eklemeler görülebilir.

5. İşitme Engeline Bağlı Konuşma Bozuklukları: İşitme, konuşma gelişiminde çok önemlidir. Çocuk duymadığı için sesleri çıkarmada, konuşanları anlamada ve kendini ifade etmede güçlük yaşar.

6. Yarık Damak ve Beyin Engeline Bağlı Konuşma Bozuklukları: Çocuğun dil ve damağındaki yarıklar ile beyindeki işitsel algılama yorum hataları konuşma organlarının sesi çıkarma için gerekli hareketi tamamlayamaması konuşma bozukluğına sebep olur.

7. Yabancı Dil ve Bölgesel Konuşma Ayrılıklarına Bağlı Bozukluklar, gibi değışik dil ve konuşma Bozuklukları ile karşılaşılabılır.

Dil ve konuşma Bozuklukları olan bu çocuklarda;

- Konuşması zor anlaşılma,
- Yaşına ve fiziksel yapısına göre konuşmasını iyi geliştirememesi,
- Yaşıtlarına göre sözcük dağarcığıının yetersiz olması,
- Duygu ve düşüncelerini ifade ederken jest-mimik ve hareketleri çok fazla kullanma,

- Kalabalık ortamlarda sınırlı ve gergin olma gibi özellikler görülebilir.

Bunların nedenleri ise:

- Fizyolojik nedenler:** Dudak-damak yarıklığı, diş problemleri, dil altı bağının uzun olması, çene kaslarının yapısı, sinir sistemi zedelenmeleri, CP, görme–işitme ve zihinsel yetersizlikler.
- Sosyal ve Psikolojik Nedenler:** Sosyo-ekonomik düzeyin düşük olmasına bağlı olarak çocuğun dil edindiğı ortamın yetersiz olması, dil ediniminde iyi bir modelin olmaması, aynı ortamda yabancı dillerin kullanılması, aile içindeki huzursuzluklar, göç sorunları, çocuğun psikolojik durumu (içine kapanıklık-çekingenlik-kızgınlık) olarak sıralanabilir.

Dil ve konuşma bozukluğı olan çocukların, doğru değerlendirilip, özel yöntemlerle tedavilerine başlanmalıdır. Böylece dil ve konuşma bozukluğunun giderilmesi kolaylaşacaktır.

Çocuğun dil ve konuşma güçlüğü dikkat edilip ne kadar erken fark edilir ve eğitimine başlanırsa problemi daha kolay ve çabuk çözülür..

YUNUS EMRE İLKOKULU REHBERLİK SERVİSİ

Adres: Havaalanı Mh. Güden Sk. No: 1
Esenler/İSTANBUL

Tel: 0212 430 06 11

Web Adresi:

<http://esenleryunusemreio.meb.k12.tr>

**KONU: DİL VE KONUŞMA
GÜÇLÜĞÜ**

